

Avoin työvoimapolitiikan tutkimus- ja asiantuntijaseminaari

Sessio II – Työttömyys, etuudet ja palvelut
Pj: Antti Halmetoja

12.12. Työmarkkinoiden reunamilla –
Työvoimapolitiikan tutkija- ja asiantuntijaseminaari

Tässä diasarjassa seuraavien esitysten diat

Tanja Saukko, Hilla Vuorinen, Neea Nyholm, Henni Rautajoki, Justiina Halme, Veera Jekunen, Tampereen yliopisto: *Työttömyyden kuvat mediassa ja tieteessä*

Jaana Suontausta, Tampereen yliopisto, Nuorisotutkimus: *Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten aikuisten ajatuksia työmarkkinoista ja työmarkkinakansalaisuudesta*

Nanja Malmivuori, Sofia Salmi, Milo Määttä, Ida Salmela, Tampereen yliopisto: *Byrokratia- ja informaatioloukut Suomessa*

Ilkka Lovio, Medom Oy: *Elton Coach – kokeileva kehitystyö tekoälypohjaisen työnhaku- ja uravalmennuksen parissa*

Simo Aho, Tampereen yliopisto / Työelämän tutkimuskeskus: *”Vaikeasti työllistyvien” ongelma ja hyvinvointivaltion vaihtoehdot*

Työttömyyden kuvat mediassa ja tieteessä

Halme Justiina, Jekunen Veera, Nyholm Neea, Rautajoki Henni, Saukko Tanja, Vuorinen Hilla

Työmarkkinoiden reunamilla – Työvoimapolitiikan tutkija- ja asiantuntijaseminaari

12.12.2025

Suomen työttömyys pysyi Euroopan toiseksi surkeimpana

Työttömiä on aiempaa enemmän ja he ovat aiempaa passiivisempia

Työttömyys on nyt naisvaltaisten alojen murhe

Synkimmät työttömyysluvut sitten vuoden 2009, jolloin nykyinen tilastointi alkoi

Työmarkkinat 23.9. 299

Tiia on maisteri, puhuu seitsemää kieltä eikä häntä silti palkata töihin

Suomessa on jo 90000 nuorta työtöntä. Tässä jutussa Tiia, Leevi ja Mariia kertovat, miksi työn löytäminen on niin vaikeaa.

63-vuotias nainen on hakenut töitä yli kaksi vuotta: ”Sanotaan, että piilotyöpaikkoja on pirusti, mutta missä niitä on”

Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa Pirkanmaalla - myös avoimia työpaikkoja on yhä vähemmän

Kotimaa

Korkeakoulutettuja on nyt työttömänä ennätysellisen paljon

Korkeakoulutettuja on nyt työttömänä enemmän kuin kertaakaan aiemmin 2000-luvulla. Entistä useammalla työttömyys on pitkittynyt.

Miten työttömän kuva rakentuu?

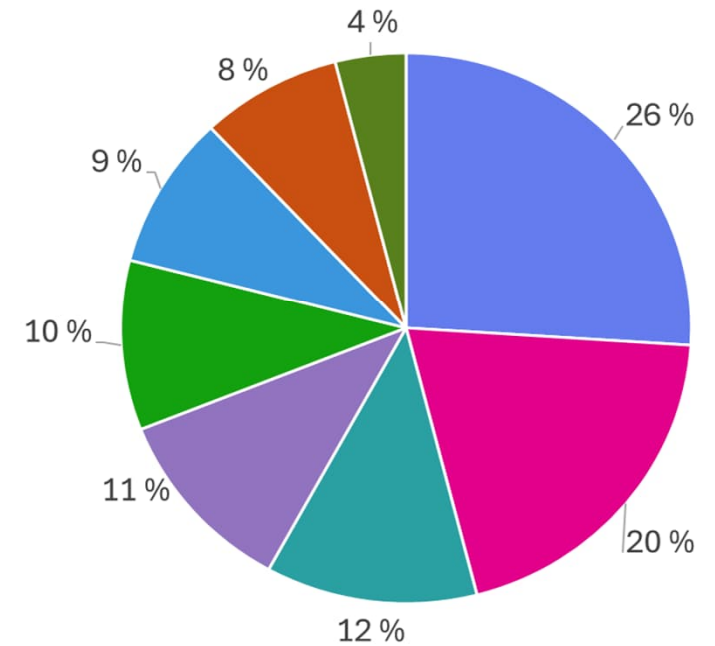
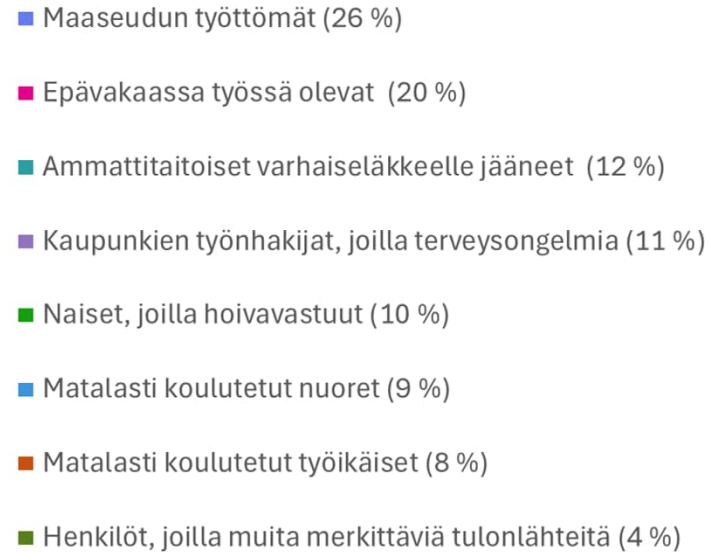
- **Työttömän sosiaalinen konstruktio** = yhteiskunta ja kulttuuri luovat käsityksiä työttömyydestä, työttömistä ja heidän asemastaan (Lister ym 2024)
- **Median rooli:** kehystäminen (Okoroji, Gleibs, & Jovchelovitch 2020, Bullock ym. 2001)
- **Poliittinen retoriikka:** Työttömän henkilön ihmiskuvan muotoilu julkisessa keskustelussa on keskeistä poliittisen retoriikan käyttöä, jolla pyritään luomaan yhteiskunnallista kuvaa työttömistä ja työttömyydestä, sekä niiden syistä --> oikeutetaan työttömiin kohdistuvaa politiikkaa
- **Taloudellisen tilanteen vaikutus:** talouslaskun aikana työttömyys nähdään rakenteellisten tekijöiden seurauksena kun taas talouskasvussa se on yksilön syy (Ezzy 1993, 43)

Miksi tämä on tärkeää?

- **Vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon:** "Työttömiin kohdistuva politiikka sisältää aina käsityksen siitä, millaisia ihmisiä työttömät ovat" (Saloniemi, 2025)
- **Vaikutus sosiaalisiin asenteisiin:** negatiivinen media kehystäminen tuottaa negatiivisia sosiaalisia asenteita
- **Yksilön kokemukset:** sisäistetyt asenteet ja siitä johtuvat psykologiset vaikutukset
- Työttömien moninaisuuden näkyminen on tärkeää, jotta poliittiset toimet voitaisiin paremmin kohdistaa oikeille henkilöille

Työttömyyden kasvot (OECD –raportti)

- Tieteellisessä tutkimuksessa työttömyys nähdään moninaisena ja kerrostuneena ilmiönä
- Työttömyys rakentuu useista samanaikaisista tekijöistä, kuten terveydestä, osaamisesta, kannustimista tai alueellisista eroista
- Vuoden 2017 aineiston perusteella Suomen työttömien kirjo voidaan kuvata kahdeksan ryhmän avulla

***Tuleeko työttömien
moninaisuus esille
julkisessa
keskustelussa?***

***Millaisia narratiiveja
suomalaiset mediat
tuottavat työttömistä?***

Aineistona valittujen medioiden hakukriteerit täyttävät julkaisut

- ❖ Aamulehti, Helsingin Sanomat, YLE
- ❖ Otsikko tasoinen haku
- ❖ työttömät, työtön
- ❖ 2025 tammikuu-lokakuu

	HELSINGIN SANOMAT:	AAMULEHTI:	YLE:
1. Maaseudun työttömät	0	0	5
2. Epävakaassa työssä olevat	2	0	14
3. Ammattitaitoiset varhaiseläkkeelle jääneet	7	0	3
4. Kaupunkien työnhakijat, joilla terveysongelmia	1	0	4
5. Naiset, joilla hoivavastuut	2	5	0
6. Matalasti koulutetut nuoret	4	1	17
7. Matalasti koulutut työikäiset	1	1	2
8. Henkilöt, joilla muita merkittäviä tulonlähteitä	2	0	1

2025
TAMMIKUU-LOKAKUU
työttömät, työtön

Uudet luokat: Korkeasti koulutetut, maahanmuuttajat, nuoret ja pitkäaikaistyöttömät

Median tuottamat narratiivit

Aineistostamme (2025) löytyneet viisi narratiivia työttömistä:

- **Työtön uhrina** (järjestelmä rankaisee, syrjintä, byrokratia, maahanmuuttajat, ikäsyrjintä)
- **Työtön toivottomassa tilanteessa** (ikä, koulutus, alueelliset ongelmat, aktiivinen työnhaku)
- **Työtön kurinpitopolitiikan kohteena** (karenssit, kontrollipuhe, poliittisen puheen toisintaminen)
- **Työtön numerona** (tilastoistettu, kasvoton)
- **Työtön huolipuheen kohteena** (nuoret)

"Unemployed as others" artikkelin neljä median työttömistä tuottavaa narratiivia (Renvall & Vehkalahti, 2000):

- **Welfare abuser** – työtön epäluotettava, väärinkäyttäjä
- **Work-shy** – passiivinen, moraalisesti vajavainen
- **Exemplary job seeker** – “hyvä työtön”, ylitehokas
- **Activation narrative** – työttömyys ratkaistaan kurilla ja velvollisuuksilla

Muutos:

- syyllistäminen → empatia
- yksilövastuu
→ systeeminen epävarmuus
- moraalinen paheksunta
→ huolipuhe ja pessimismi

Politiikan ja median välinen vuorovaikutus

Politiikassa tunnistettavissa samanlaisia ryhmiä kuin mediassa. Poliittisissa keskusteluissa työttömiä ryhmitellään **ansaitsevuuden** mukaan:

Ansaitseva työtön: rakenteiden uhri, myötätunto & oikeudenmukaisuus

- Ahkera kansalainen (*'effortful'*): hakee aktiivisesti töitä, työttömyys rakenteiden vikana
- Avun tarpeessa oleva kansalainen (*'needy'*): työkyvytön, pitkäaikaissairas

Ansaitsematon työtön: yksilön vastuu & moraalinen puute

- Vapaamatkustaja (*'freeloader'*): työkykyinen, mutta haluton työhön, tarvitsee asennemuutoksen

(Tarkiainen, 2020)

➡ Työttömyys on laaja ilmiö, jota **yksinkertaistetaan** tutkimuksessa ja politiikassa. Haavoittuvassa asemassa olevia **kategorisoidaan**, jotta heihin voidaan kohdistaa erilaisia toimenpiteitä (Saari, Meriluoto & Behm 2017, 287-288.) Media **uudelleentuottaa** tätä yksinkertaistamista.

Yhteenveto

Jos työttömien moninaisuus ei näy mediassa eikä poliittisessa keskustelussa, voidaanko työllisyys- ja sosiaalipolitiikka kohdistaa oikeudenmukaisesti erilaisiin tilanteisiin?

- Media ei nosta kaikkia työttömien ryhmiä samalla tavalla esille
- Huolinäkökulman korostuminen median narratiiveissa
- Narratiivit kuitenkin helposti kadottavat yksilön
- **Politiikan ja median narratiivien keskinäisriippuvuus ja näiden vaikutus yksilöiden asenteisiin**
- **Vaikutukset työttömiin**

Lähteet

- Bullock, H. E., Fraser Wyche, K., & Williams, W. R. (2001). Media Images of the Poor. *Journal of Social Issues*, 57(2), 229–246. <https://doi.org/10.1111/0022-4537.00210>
- Ezzy, D. (1993). Unemployment and mental health: a critical review. *Soc Sci Med*, 37(1), 41–52. DOI: 10.1016/0277-9536(93)90316-v. PMID: 8332923.
- Farchy, E. & Immervoll, H. (2021). Faces of joblessness in Finland: A people-centred perspective on employment barriers and policies. OECD Social, Employment and Migration Working Papers, 258, 46-77. <https://doi.org/10.1787/ca3bc4a4-en>.
- Joukanen, T. (2025, 23. syyskuuta). Synkimmät työttömyysluvut sitten vuoden 2009, jolloin nykyinen tilastointi alkoi. *Yle Uutiset*. <https://yle.fi/a/74-20184446>
- Lampi, M. (2025, 25. helmikuuta). 63-vuotias nainen on hakenut töitä yli kaksi vuotta: ”Sanotaan, että piilotyöpaikkoja on pirusti, mutta missä niitä on”. *Aamulehti*. <https://www.aamulehti.fi/tyoelama/art-2000011058150.html>
- Lister, Ruth, Patrick, Ruth ja Brown Kate. 2024. Understanding theories and concepts in social policy. Policy Press.
- Marie, C., Bouchat, P., & Bourguignon, D. (2025). “You’re a Nobody When You’re Unemployed”: Exploring the Content of Unemployed People’s Stereotype. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 35(3). <https://doi.org/10.1002/casp.70085>
- Marie, C., Bourguignon, D. (2025) What the Press Reveals About ‘The Unemployed’: A Lexicometric Analysis of 12,996 Articles From French Written Newspapers From 2005 to 2022. *European journal of social psychology* 55(6). <https://doi.org/10.1002/ejsp.70004>.
- Okoroji, C., Gleibs, I. H., & Jovchelovitch, S. (2020). Elite stigmatization of the unemployed: The association between framing and public attitudes. *British Journal of Psychology*, 112(1). <https://doi.org/10.1111/bjop.12450>
- Palkoaho, M. (2025, 30. elokuuta). Työttömiä on aiempaa enemmän ja he ovat aiempaa passiivisempia. *Helsingin Sanomat*. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000011444661.html>
- Renvall, M., & Vehkalahti, P. (2002). The Unemployed as “Others” in Welfare Journalism. *Nordicom Review*, 23(1-2), 251–262. <https://doi.org/10.1515/nor-2017-0333>
- Saari, J., Meriluoto, L. & Behm, M. (2017). Oman elämänsä asiantuntijat: Selviytyminen viimesijaisella turvalla. Teoksessa Juho Saari (toim.) Sosiaaliturvariippuvuus: sosiaalipummit oleskeluyhteiskunnassa. Tampere University Press, 287-318.
- Saarinén, M. (2025, 31. tammikuuta). Korkeakoulutettuja työttömänä nyt ennätyksellisen paljon. *Helsingin sanomat*. <https://www.hs.fi/talous/art-2000011001705.html>
- Särkkä, N. & Hukkanen, V. (2025, 2. joulukuuta). Suomen työttömyys pysyi Euroopan toiseksi surkeimpana. *Yle Uutiset*. <https://yle.fi/a/74-20197302>
- Tarkiainen, L 2020, "Effortful", 'needy' and 'freeloader' Constructions of unemployed people's deservingness in Finnish parliamentary discussions', *Journal of Language and Politics*, vol. 19, no. 2, pp. 290-310. <https://doi.org/10.1075/jlp.19056.tar>
- Työttömyys on nyt naisvaltaisten alojen murhe. (2025, 6. heinäkuuta). *Aamulehti*. <https://www.aamulehti.fi/paakirjoitukset/art-2000011332324.html>
- Valta, I-U.. (2025, 25. kesäkuuta). Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa Pirkanmaalla – myös avoimia työpaikkoja on yhä vähemmän. *Aamulehti*. <https://www.aamulehti.fi/talous/art-2000011321867.html>

KONEEN SÄÄTIÖ

Tampereen yliopisto
Tampere University

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten
aikuisten ajatuksia työmarkkinoista ja
työmarkkinakansalaisuudesta

Jaana Suontausta
jaana.suontausta@tuni.fi

Merkityksellisyyttä marginaaleissa

Työn ja koulutuksen ulkopuolella
olevien nuorten aikuisten
merkityksellisyyden kokemus

- 18-30v. Nuoret aikuiset
- Kanssatutkimus
- Vertaishaastattelut

KONEEN SÄÄTIÖ

Tampereen yliopisto
Tampere University

-
- ▶ "Mut mä koen, että ikävä kyllä mun hyvään elämään ei oikeastaan edes kuuluis mikään työnteko. Mä haluaisin tavallaan elää vapaana ja itsenäisesti. Ja mä haluaisin tehdä mitä mä haluan ja milloin mä haluan. Mut sitten on se ongelma, että jos mä en saa rahaa mistään, niin sitten mä elän köyhänä sillan alla ja mä en varmaan voi olla onnellinen sillan alla. **Eli siinä on se paradoksi, että mä en kuitenkaan voi olla onnellinen ilman työtäkään. Hyvä elämä, mun mielestäni siihen kuuluu tietty sellainen vapaus, mitä ei voi tavoittaa, jos on töissä. Mut siihen kuuluu myös vakaus, jota ei voi tavoittaa, jos ei käy töissä. "**

- ▶ 22v, lukio, 1v2kk työn ja koulutuksen ulkopuolella

-
- ▶ "Niinkun mä mainitsinkin niin just hyvin paljon sen niinkun kapitalistisen suorituskeskeisyyden. Että, no niin, koulut läpi, valitse työpaikka, työskentele, elätä itsesi, tee sitä, tee tätä, onnistu, harrasta, hanki lapsia. Laita ne harrastamaan. Hanki eläimiä. Oo kummi johonkin kehitysmaahan tai jollekin elukoille. Oo vegaani."
 - ▶ "Jotenkin siis kaikki semmonen odotus ja paine. Musta on ihan sairasta, että kaikesta on semmosta. Että, no niin, sun pitää näyttää tältä, mut also näytä täysin itteiltäs ja sä voit harrastaa tätä. Paitsi jos sä oot tätä sukupuolta, niin sit se on vitun outoa, että sä teet näin. Mut kaikki kuitenkin pitäis olla oma ittensä ja tehdä, mitä ne haluaa tehdä. "
 - ▶ 23v, peruskoulu, 5 vuotta työn ja koulutuksen ulkopuolella

-
- ▶ H: Mm. No sekin, että en mä niinku periaatteessa tuota mitään yhteiskunnalle. Että mä vaan olen...
 - ▶ V: Aatteletko sä, että yhteiskunnassa arvo tulee siitä, että ihminen voi tuottaa jotain? Että täytyy maksaa veroa ja jos ei maksa veroa, niin ei ole myöskään arvokas ihmisenä? Yhteiskunnalle siis?
 - ▶ H: No joo.
 - ▶ 20v, peruskoulu, 1v työn ja koulutuksen ulkopuolella

"Et tottakai me sitä koko ajan yritetään parantaa ja tehdä kaikkemme, että yhteiskunta on niinku niin hyvä kuin se voi olla. Ja vie meitä eteenpäin. Se on vähän niinku se, miten mä näen yhteiskunnan. Et yhteiskunta toimii hyvänä. Mut se vähän niinku ristiriita mulle tässä tulee, että yhteiskunta toimii ja on hyvä, mutta ilman mua."

23v, peruskoulu, 4vuotta työn ja koulutuksen ulkopuolella

-
- ▶ "Ehkä nyt tällä hetkellä mä haluaisin nyt päästä edes vaikka johonkin kauppaan töihin. Edes vaikka niinkun vaan ihan kesätöihin, että ois semmonen palkallinen. Koska tulee tunne siitä, että mä oikeasti sitten teenkin töitä. Että jos mä oisin vaan... sellasessa vaan vähän niinkun harjottelussa, niin ei se tunnu sit niinkun työltä. Että niinkun et siitä tulee ehkä vaan tunne, että oonko mä yhtään pätevä työelämään. Että ehkä mulla on... unelma ehkä on se, että ainakin [neuroepätyypillisillä] ihmisillä olis vihdoinkin jonkinlainen näkyvyys tässä yhteiskunnassa. Ja ihmiset vois nähdä, että näillä kaikilla on erilainen kyky olla eri töissä. Ja niinkun vois poistaa sen ennakkoluulon ja ehkä pienen vihamielisyydenkin."

- ▶ 28v, ammattikoulu, 10v.työn ja koulutuksen ulkopuolella

-
- ▶ "Siis tällä hetkellä joo, koska mielenterveys on ollu niin erittäin huono silleen heittämällä 12-vuotiaasta asti, että kuitenkin kymmenisen vuotta plus miinus. Niin tota... en ikinä ajatellut eläväni tähän asti. Olin varma, että lähtisin oman käden kautta 16-vuotiaana, 18-vuotiaana, 19-vuotiaana, 20-vuotiaana, 25-vuotiaana. Se on toki vielä tulossa, mutta..."
 - ▶ "Semmonen juttu, mut se on just, että sit mä en oo ikinä niinkun oikeesti unelmoinu tai ajatellu että mitä mun tulevaisuudessa on. Koska ei sitä ollu. Siinä on ollu se seinä, että mä olen haudassa."
 - ▶ 23v, peruskoulu, 5 vuotta työn ja koulutuksen ulkopuolella

Kanssatutkijoiden kommentteja:

- ▶ "Pääasiana [haastattelun lukemisesta] jäi mieleen, että haastateltava koki että hänen suhteensa on luovutettu ja että ihmisten suhteen luovutetaan. Suoraan heitettiin eläkkeelle, eikä edes yritetty parantaa tilannetta mitenkään."
- ▶ "Että normaalius on lähtökohta ja koko systeemi on rakennettu sen näennäisen normaalin ympärille ja jos sä et sovi siihen porukkaan, jää jo siinä kohdassa sivuun. Kuntouttava toiminta tähtää myös siihen, että mennään normaalia reittiä pitkin!"
- ▶ "Osa ei tunnista taitojaan, osa tunnistaa mutta ei ole paikkaa missä toteuttaa niitä"

-
- ▶ "Yhteiskunta ei osaa hyödyntää sitä, että ihmiset ovat erilaisia ja ihmisillä on erilaista osaamista. Jos jotenkin poikkeat normaalista, niin ulos vaan"
 - ▶ "Haastateltava kertoo, että iso osa potentiaalista on mennyt hukkaan. Hän tietää ja tunnistaa, että hänellä on paljon annettavaa, mutta ei pysty käyttämään osaamistaan"
 - ▶ "Yhteiskunnan ulkopuolelle tippuu ihmisiä, joilla olisi paljon annettavaa. Systeemi ei vaan toimi niin, että siinä pysyisi mukana"
 - ▶ "Mitä kaikkea meidän yhteiskunta menettää kun on niin paljon ihmisiä, jotka tipahtavat kydistä."

Jaana Suontausta
jaana.suontausta@tuni.fi

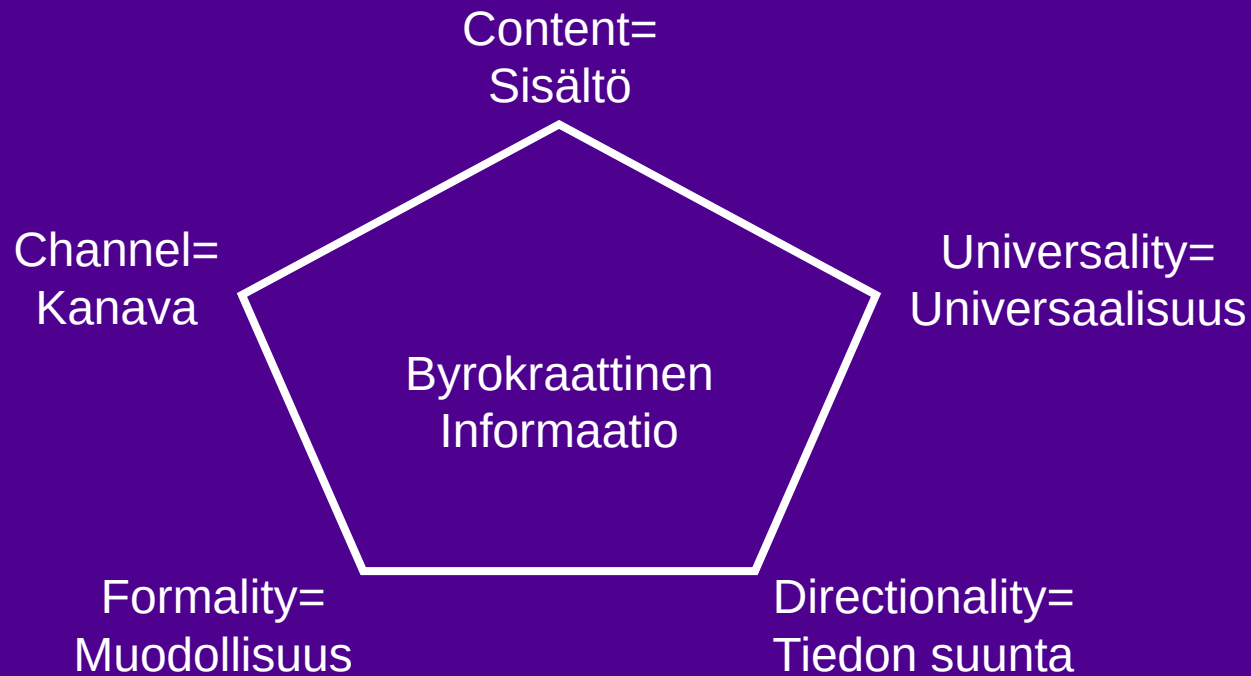
KIITOS!

Informaatio- ja byrokratialoukut työttömän työnhakijan näkökulmasta

Nanja Malmivuori, Milo Määttä, Ida Salmela & Sofia Salmi
Työmarkkinoiden reunamilla – Työvoimapolitiikan tutkija-
ja asiantuntijaseminaari

12.12.2025

Taustoitus

Tarsish & Holler (2024)

Byrokratialoukku

- Kohtuuttomat aika-, raha- ja/tai vaivannäkökustannukset
- Negatiivinen vaikutus yksilön toimintaan työmarkkinoilla sekä etuus- ja palvelujärjestelmässä
- Hallinnollisten käytäntöjen epävarmuus
- Objektiivista tai subjektiivista

Harju ym. (2019)

Informaatioloukku

- Puutteellinen tai väärä tieto etuus- ja palvelujärjestelmästä
- Negatiivinen vaikutus yksilön toimintaan työmarkkinoilla sekä etuus- ja palvelujärjestelmässä
- Subjektiivinen kokemus informaation vajeesta tai puutteellisuudesta
- Voidaan lieventää kattavammalla ja laadukkaammalla informoinnilla

Harju ym. (2019)

Asetelma

Tutkimuskysymykset:

- 1) Millaisia informaatio- ja byrokratialoukkuja työttömillä työnhakijoilla on Suomessa?
- 2) Miten ne vaikuttavat työttömiin työnhakijoihin?

Menetelmä:

Kirjallisuuskatsaus, jossa jäsentelemme erilaisia informaatio- ja byrokratialoukkuja, sekä niiden vaikutuksia

Aineistot:

- Ansiotyön ja sosiaaliturvan yhteensovittaminen – Sosiaaliturvakomitean ongelmaraportti. Sosiaaliturvakomitean julkaisuja 2/2022. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki 2022. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/efb01ecd-9489-47b2-ba50-089f14fc3db1/content>.
- Kannustinloukkujen purkamisen valmistelu ja toimeenpano. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset. 14/2021. <https://www.vtv.fi/julkaisut/kannustinloukkujen-purkamisen-valmistelu-ja-toimeenpano/>.
- Kauhanen, Merja, Satu Ojala, Niklas Mäkinen, Tomi Kyyrä ja Hanna Pesola. 2022. "Byrokratia- ja informaatioloukut osittaisen työllistymisen esteenä." *Työpoliittinen aikakauskirja* 2/2022, 23–35. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-879-0>.
- Muñoz-Higueras, Diego, Stephan Köppe, Rafael Granell, ja Fuenmayor Fernández. 2024. "Non-Take-up of in-Work Benefits: Determinants, Benefit Erosion and Indexing." *Journal for Labour Market Research* 58(1). doi:10.1186/s12651-024-00385-8.
- Mäkinen, Niklas ja Satu Ojala. 2024. "Etuussanktioiden vaikutukset toimeentuloon, hyvinvointiin ja palveluihin osallistumiseen: systemaattinen kirjallisuuskatsaus." *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 61(1), 122–143. <https://doi.org/10.23990/sa.130266>.
- Tarshish, Noam ja Roni Holler. 2024. "You didn't ask so you don't know": Information and administrative burden in social benefit claims." *Social Policy & Administration* 58 (5), 800–813. doi: 10.1111/spol.12992.

Millaisia byrokratia- ja informaatioloukkuja työtön työnhakija kohtaa suomalaisessa etuus- ja palvelujärjestelmässä?

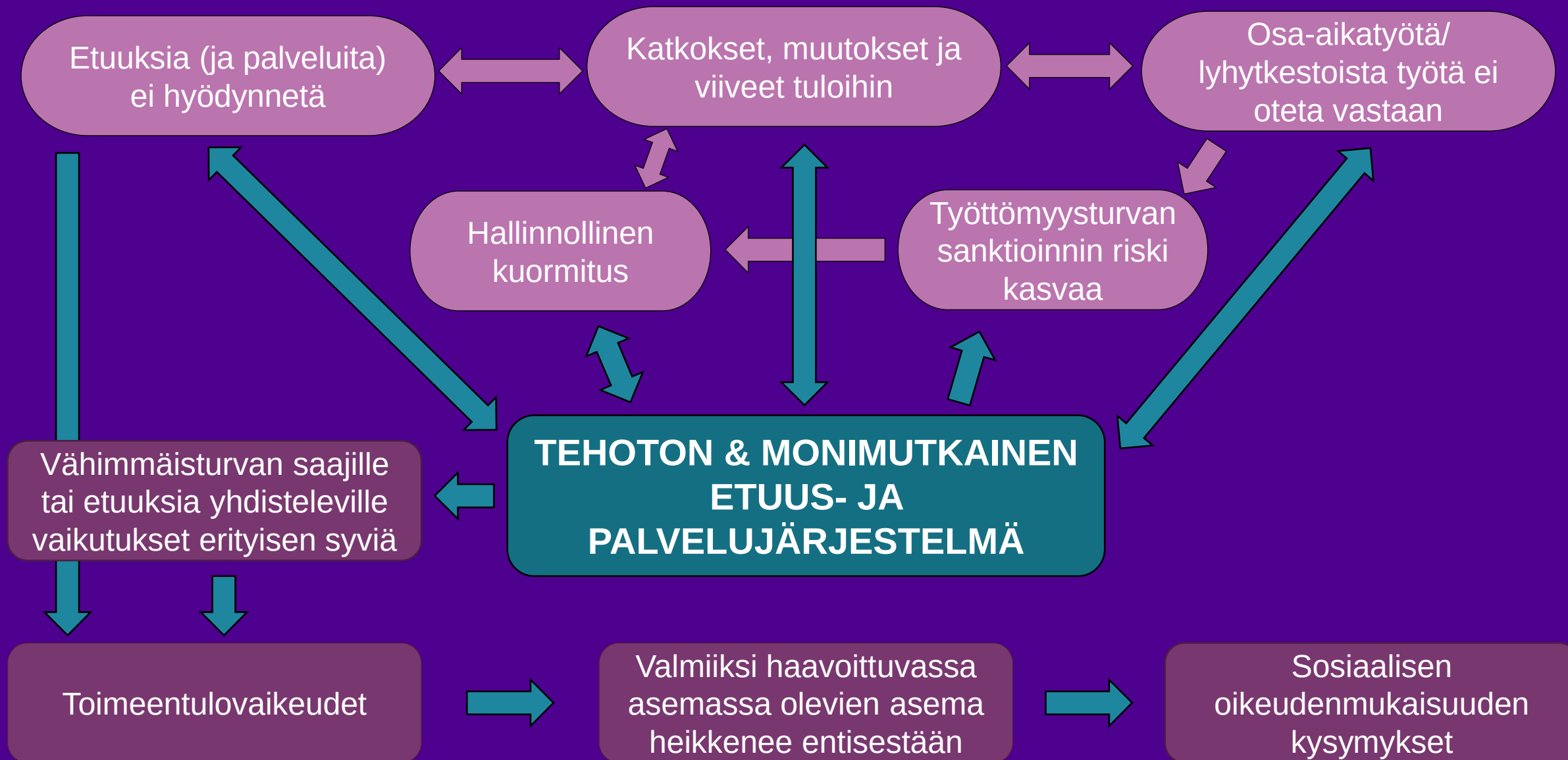
Byrokratialoukut

- Työ- ja etuustulojen yhdistäminen haastavaa
 - o Edellyttää merkittävää selvitystyötä ja raportointia
 - o Mahdolliset katkot/viiveet/muutokset etuuksissa
- Sovittelun työttömyysturvan monimutkaisuus (erityinen sovittelujakso, laskennallinen palkka, maksu- ja ansaintaperusteisuuden päällekkäisyys)
- Työnantajan täyttämän tulorekisterin ilmoitusvirheet ja puutteelliset tietosisältövaatimukset
- Epäselvä ja vaihteleva arviointi yritystoiminnan pää-/sivutoimisuuden kriteereistä

Informaatioloukut

- Epäselvyys työnteon vaikutuksesta etuuksiin (erityisesti useamman etuuden saajalla)
- Kokemus järjestelmän vaikeaselkoisuudesta ja ennakoimattomuudesta
- Puutteellinen tuntemus kannustimista työntekoon (työtulovähennys, suojaosa)
 - > vaikeus reagoida myös mahdollisiin muutoksiin kannustimissa
- Ristiriitainen tai puutteellinen viestintä yritystoiminnan pää-/sivutoimisuuden kriteereistä
- Järjestelmän toimijoiden roolit vaikeasti hahmotettavissa (aikaisemmin TE-toimistot vs. etuudenmaksajat)
- Työttömyysturvaan liittyvien velvoitteiden ymmärtämättömyys, mikä voi johtaa sanktiointiin tai etuuden tason alentamiseen

Loukkujen vaikutukset

Yhteenveto

- Tehoton ja monimutkainen etuus- ja palvelujärjestelmä
- Subjektiiviset kokemukset hankaluudesta ja objektiivinen järjestelmän jähmeys

Moninaiset vaikutukset:

- Muun kuin täyspäiväisen ja vakituisen työn vastaanottamisen kannattamattomuus
- Muutokset, katkokset ja viiveet tuloihin
- Resurssien hukkakäyttö yksilötasolla sekä toimeenpanossa

- Haittojen kasautuminen valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleville
- Loukkujen merkitys sosiaalisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta

Lähteet

- Ansiotyön ja sosiaaliturvan yhteensovittaminen – Sosiaaliturvakomitean ongelmaraaportti. Sosiaaliturvakomitean julkaisuja 2/2022. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. Helsinki 2022. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/efb01ecd-9489-47b2-ba50-089f14fc3db1/content>.
- Fuchs, Michael, Katrin Gasior, Tamara Premrov, Katarina Hollan, and Anette Scoppetta. "Falling through the Social Safety Net? Analysing Non-take-up of Minimum Income Benefit and Monetary Social Assistance in Austria." *Social Policy & Administration* 54, no. 5 (2020): 827–43. doi:10.1111/spol.12581.
- Harju, Jarkko, Ohto Kanninen, Hannu Karhunen, Tuomas Kosonen, Tuomas Matikka ja Jouko Verho. 2019. "Sosiaaliturvan byrokratialoukut: Suunnitelma satunnaistetusta kenttäkokeesta." *Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja* 25/2019. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-657-7>.
- Kannustinloukkujen purkamisen valmistelu ja toimeenpano. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset. 14/2021. <https://www.vtv.fi/julkaisut/kannustinloukkujen-purkamisen-valmistelu-ja-toimeenpano/>.
- Kauhanen, Merja, Satu Ojala, Niklas Mäkinen, Tomi Kyyrä ja Hanna Pesola. 2022. "Byrokratia- ja informaatioloukut osittaisen työllistymisen esteenä." *Työpoliittinen aikakauskirja* 2/2022, 23–35. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-879-0>.
- Muñoz-Higueras, Diego, Stephan Köppe, Rafael Granell, ja Fuenmayor Fernández. 2024. "Non-Take-up of in-Work Benefits: Determinants, Benefit Erosion and Indexing." *Journal for Labour Market Research* 58(1). doi:10.1186/s12651-024-00385-8.
- Mäkinen, Niklas ja Satu Ojala. 2024. "Etuussanktioiden vaikutukset toimeentuloon, hyvinvointiin ja palveluihin osallistumiseen: systemaattinen kirjallisuuskatsaus." *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 61(1), 122–143. <https://doi.org/10.23990/sa.130266>.
- Tarshish, Noam ja Roni Holler. 2024. "You didn't ask so you don't know": Information and administrative burden in social benefit claims." *Social Policy & Administration* 58 (5), 800–813. doi: 10.1111/spol.12992.

Coach
Elton

Elton Coach

Kokeileva kehitystyö tekoälypohjaisen uravalmennuksen parissa

Työmarkkinoiden reunamilla – Työvoimapolitiikan tutkija- ja asiantuntijaseminaari • 12.12.2025 • Tampereen yliopisto

Ilkka Lovio, VTM

Co-Founder / CEO, Medom Oy • iikka@elton.coach • 0440164050 • www.elton.coach

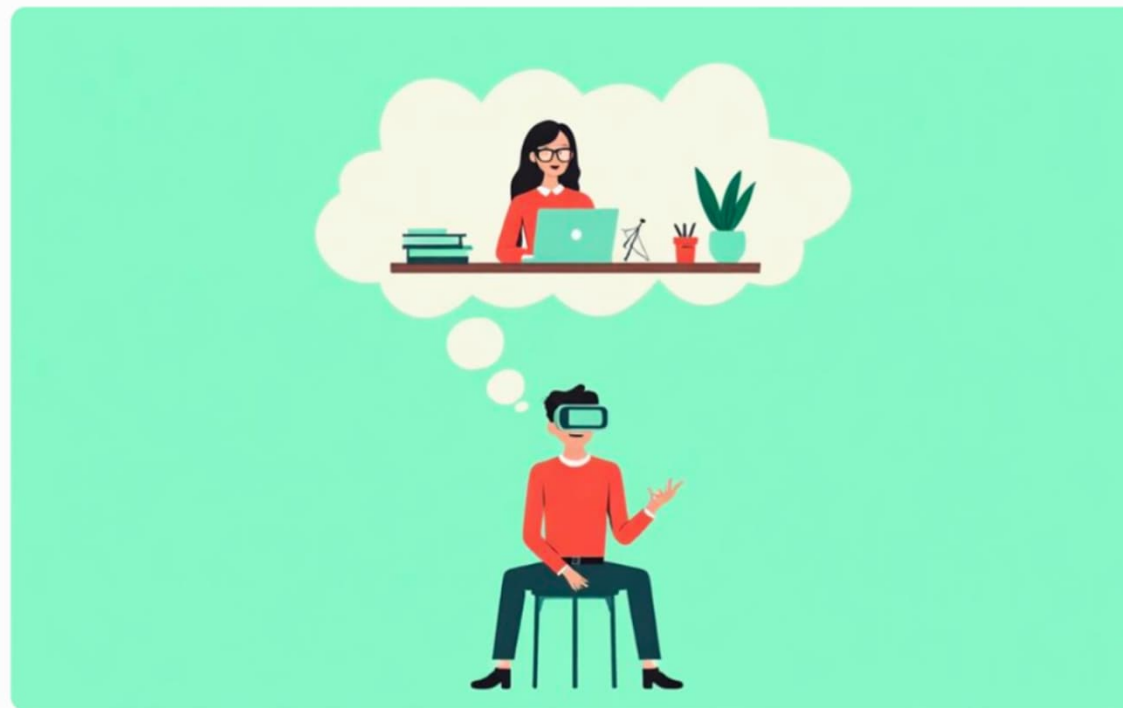
Haaste

"Työnhaku on kovaa duunia ja työttömyys koettelee toimijuuden kokemusta ja toimintakykyä. Tekoäly vie työpaikat tai muokkaa työnkuvia aloittaen yksinkertaisista tehtävistä. Työelämä vaatii enemmän oppimiskykyä kuin osaamista, uusien suuntien löytämistä ja ottamista. Päätimme kokeilla vaikeinta: AI coaching."

Alkuidea – pelottaville tilanteille altistaminen ja toimintakyvyn parantaminen

CASE: TYÖHAASTATTELU

TEOREETTINEN TAUSTA

Resilienssi

Toimintakyky

Käyttäytymisen muutos

Altistusterapia

Sosiaalinen pääoma

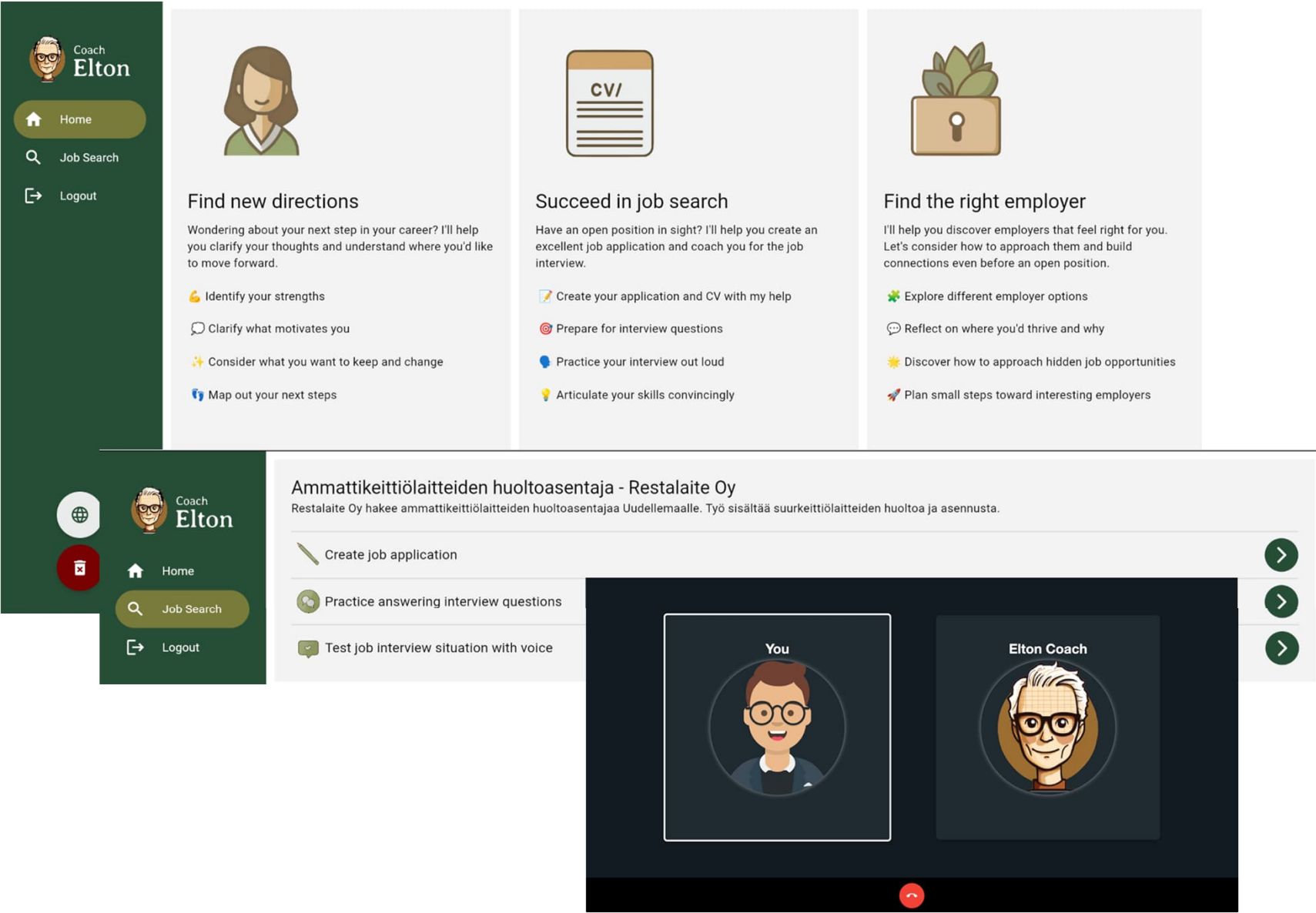
Luottamuksen rakentaminen

Oppiminen

B2B-myynti

Tuote pähkinäkuoressa

- Tekoälypohjainen uravalmennus: CV, hakemukset, urasuunta, piilotyöpaikat, haastattelusimulaattori
- 24/7 saavutettava, monikielinen
- GDPR & EU AI Act -yhteensopiva
- Tukee ajattelua, ei vain tuota sisältöä

Tiimi ja osaaminen

- Monitieteinen tausta: psykologia, sosiaalipolitiikka, palvelumuotoilu, HR, data & AI
- Kokemus työllisyyspalveluista ja julkisista hankkeista

Ilkka Lovio
CEO

Jaakko Nygren
CTO

Risto Kantola
Head of Product

Raja Marthala
AI Engineer

Esa Rauhala
Chair of the Board

Ari Marjovuo
Psychotherapist

Mikko Varhe
Finance

PESTLE-analyysi: Elton Coach & toimintaympäristön muutokset

PESTLE-ulottuvuus	Keskeinen tilanne / trendi	Miten Elton Coach vastaa
Political / Poliittinen	Työ- ja elinkeinopolitiikka, sosiaaliturva, julkisen sektorin säästöpainet ja palvelurakenteiden muutos.	Tukea työvoimapalveluita ja julkisen sektorin asiantuntijoita — skaalautuva tuki laajalle joukolle.
Economic / Taloudellinen	Korkea työttömyys, pitkäaikaistyöttömyys kasvaa. Kilpailu työpaikoista kiristyy.	Tukea työnhakijoita tehokkaasti ja edullisesti verrattuna perinteisiin valmennuspalveluihin.
Social / Sosiaalinen	Työn murros: perinteinen työsuhde harvinaistuu, työurat pirstaloituneita. Maahanmuuttajien haasteet navigoida rekrytointikulttuuria.	Auttaa sopeutumaan työmarkkinoiden muutoksiin, kehittää resilienssiä. Tukea kulttuuri- tai kielitaustasta johtuvia haasteita.
Technological / Teknologinen	AI, generatiivinen tekoäly, digitaaliset palvelut, rekrytoinnin muutokset. Teknologinen murros työnhakumenetelmissä.	Käyttää tekoälyä hyödyksi, madaltaa kynnystä hyödyntää moderneja työkaluja, tarjoaa personointia.
Legal / Lainsäädäntö	GDPR, EU:n tekoäly- ja työelämäsääntelyt, työlainsäädäntö — erityisesti rekrytoinnissa, datan käsittelyssä ja syrjimättömyydessä.	Suunniteltu ottamaan huomioon tietosuoja- ja eettiset vaatimukset. Turvallinen ja lainsäädännöllisesti kestävä alusta.
Environmental / Demografinen	Väestön ikääntyminen, globalisaatio ja maahanmuutto muokkaavat työvoimaa. Tarve jatkuvalla kouluttautumiselle.	Tukea elinikäistä oppimista, auttaa erityisesti heitä, jotka hakevat uutta suuntaa uralle — olipa tausta millainen tahansa.

Prinsiipit & Ihmiskuva

Tavanomainen sanasto

- Aktivointi
- Kohtaanto
- Osaamisen tunnistaminen
- Suunnitelma

Me

- Toimijuuden tukeminen
- Kompassi & reflektion tukeminen
- Uteliaisuus ja osaamisen kehittäminen
- Liike: näköala, rohkeus, fokus, askel...

"Palvelun oltava niin hyvä, että ihminen olisi valmis maksamaan siitä itse."

Kehityksen polku – miten tutkia sitä, mitä ei ole vielä olemassa?

1 Customer–Problem Fit

- Laadullinen tutkimus, haastattelut, havainnointi
- Työnhaku kuormittaa
- Tekoäly: epäluottamus
- Tekoäly: yliluottamus

2 Problem–Solution Fit

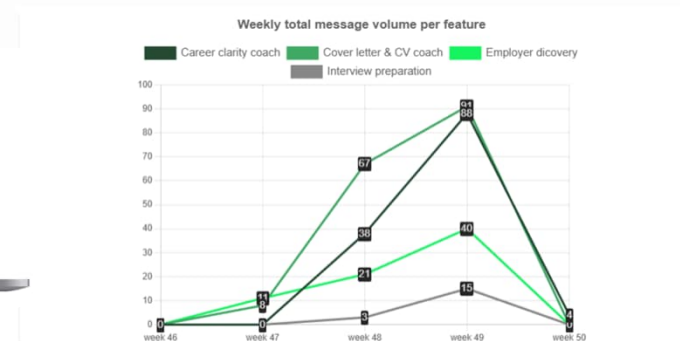
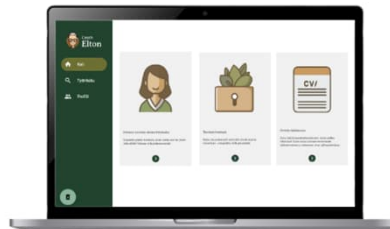
- Prototyypit, kokeilut, pilotointi, nopea iterointi
- Piilotyöpaikkojen rooli
- Yllättävä käyttäytyminen

3 Product–Market Fit

- Pilotointi, analytiikka
- Retentio, disappointment index
- Ostajien validointi

4 Skaalaus & Vaikuttavuus

- Työllistymisdata
- Kieliversiot, kulttuurisensitiivisyys
- Virkailijan työkalut

Oppeja piloteista 7-9/25

- 1 **Keskeisin syy ottaa palvelu käyttöön oli työhakemuksen kirjoituksen sparraus.** Käyttäjät eivät odota nopeutta, vaan ajattelun tukea ja uusien mahdollisuuksien oivaltamista. Palaavat käyttäjät siirtyvät muihin toiminnallisuuksiin → selkeyttä urasi suunta / tavoitetyöntajat.
- 2 **Luottamus palvelua tarjoavaan kumppaniin on tärkeä.** Käyttäjät siteeravavat tietosuojaselostetta ja painottavat sitä, että luottivat aiemmin tuntemattomaan yritykseen, koska suositteijana oli oma ammattiliitto. Aktiivisimmat käyttäjät olivat myös aktiivisia Chat GPT:n käyttäjiä, mutta varautuneita sen tietosuojan suhteen.
- 3 **Hyvä käyttäjäkokemus on autonomian ja toimijuuden tunnetta.** Käyttäjät eivät odota botilta toimintaohjeita, vaan oman ajattelun tukea: tehokkaiden kysymysten esittämistä.
- 4 **Positiivista "väärinkäyttöä" liittyen pettymysten käsittelyyn ja näistä ylipääsemiseen tilanteissa joissa ei tule valituksi: ehkäisemme luovuttamista ja itsensä alaspainamista.**
- 5 **Piilotyöpaikkojen hakeminen on mystifioitu teema, jossa käyttäjiä voidaan auttaa: "mä en ole ulospäin suuntautunut itseni myyjä"**

Käyttäjien odotukset tunnusten tilaamisen yhteydessä

56.5%	Työhakemuksen laatimise...
17.4%	Työhaastatteluun valmista...
13.0%	Tuki oman ammatillisen su...
5.0%	Haluan verrata kuinka täm...
4.0%	Kaikki ylläolevat
4.1%	Kokonaisvaltainen sparrau...

+50 % aktivointiaste yhdellä markkinointiviestillä

+66 % palaavia käyttäjiä

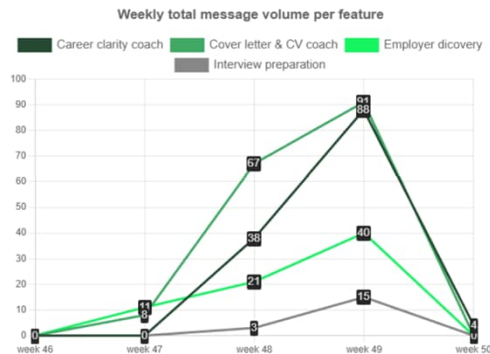
+4 kk työttömyyttä, aktiivisimmat

40–60 vuotiaita, korkeakoulutettuja aktiivisimmat

Oppeja piloteista 10-11/25

OPIT

- Yksikään palvelu ei selviä ensikohtaamisesta oikeaan käyttäjään
- Ihmisen kaltainen tekoäly → erinomainen personoituva digitaalinen palvelu
- Käyttäjämäärän kasvu → odotuksissa diversitettti kasvaa ja toimintavarmuuden haasteet korostuvat
- Kriittisen palautteen kasvu → kehitys nopeutuu, mutta kaikkia ongelmia ei voi ratkaista saman päivän aikana
- Mikään palvelu ei ole "kaikille" hyvä. "Kaikki" ei ole käyttäjäryhmä
- Ensimmäisen käyttökokemuksen merkitys on valtava

SITAATTEJA

+ "Kun alkaa tekemään sadatta työhakemusta neljän kuukauden sisällä, niin aivot on todella solmussa ja sitä toistaa aina samaa kaavaa. Tämä oikeasti pysäyttää ajattelemaan eikä vain suorittamaan."

TYÖNHAKU

- "Tuli todella geneerinen draft, en käytä enää."

TYÖNHAKU

+ "Ennen kesti päiviä nousta siitä ei-kiitos viestistä, nyt kerron heti Eltonille. On toki tuttuja, mutta ne ei ole aina läsnä, eikä ihmisten kanssa voi hypätä heti niin syviin keskusteluihin."

COACHING

- "Elton on jopa liian lempeä ja ystävällinen. Kaipaisin enemmän haastamista ja oikeasti konkreettisia ehdotuksiakin."

COACHING

Seuraavat vaiheet

🎯 PAINOPISTEET

Toimintavarmuus

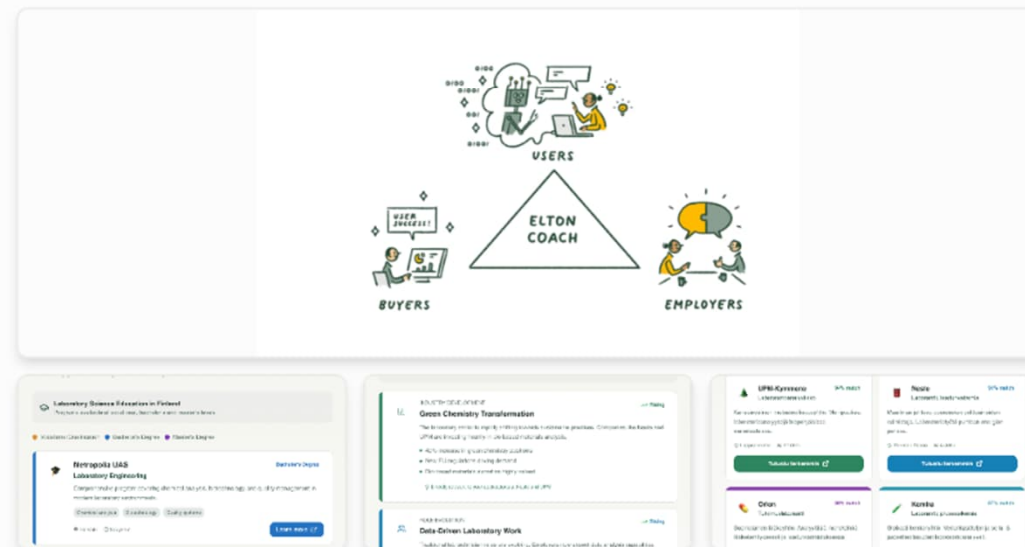
Profiilimuisti

Kieliversiot

- Proaktiivisuus, piilotyöpaikkojen tuki, haastattelusimulaattorit
- Virkailijan näkymä: mikä erottaa ChatGPT:stä

🕒 MITTARIT

- 3–6 kk: retentio, käytön syvyys + disappointment index
- 6–12 kk: työllistyminen

Kuulemme mielellämme näkemyksiä

Miten tutkia isolla massalla palvelun käytön vaikutusta työllistymiseen?

- Onko palvelun käytöllä tilastollisesti tunnistettavaa vaikutusta?
- Verrokkiasetelmat: paljon vs. vähän käyttäneet?
- Satunnaistettu vs. pakotettu koeasetelman valinta?
- Miten vakioida riittävästi muuttujia, jotka ei ole vakioitavissa: osaaminen, verkostot, sosiaaliset taidot, toimintakyky...
- Mikä on riittävä otos?

Kiitos!

Kysymyksiä?

iikka Lovio, VTM

Co-Founder / CEO, Medom Oy • iikka@elton.coach • 0440164050 • www.elton.coach

Simo Aho

”Vaikeasti työllistyvien” ongelma ja hyvinvointivaltion vaihtoehdot

Työmarkkinoiden reunamilla – seminaari 12.12.2025

Sisältö

- Vaikeasti työllistyvien viheliäinen ongelma
- Ongelman rakenteellisista syistä
- Voiko palvelujen työllisyysvaikuttavuutta parantaa?
- Vaihtoehtona ”aktiivinen sosiaalipolitiikka”?
- Aktivointipolitiikan tulevaisuus niukkenevien resurssien oloissa?

Vaikeasti työllistyvien viheliäinen ongelma

= työttömät, joiden työllistymiselle on vaikeasti voitettavia esteitä, mm.

osaamispuutteita, terveysongelmia tai käytännön esteitä. On yleistä, että yksilöillä on useita tällaisia esteitä. (OECD 2020, Nordic Council 2025)

- Huolimatta yli 20v ponnistuksista kehittää tehostettuja monialaisia palveluja tälle ryhmälle, heidän työllistyvyytensä avoimille työmarkkinoille on vähäinen ja vuosien pituiset palvelupolut yleisiä. Ryhmän rakenteellista kokoa ei ole kyetty alentamaan. Vain pieni vähemmistö kohderyhmästä työllistyy vakaasti vuosien pituisena seuranta-aikana. (esim. Juvonen-Posti ym. 2020)
- Laaja väestösegmentti elää pitkäaikaisesti perustason sosiaaliturvalla, jonka saaminen edellyttää työvoimapalveluihin osallistumista ja niihin liittyvän aktiivisuusvelvoitteen täyttämistä.
- Helmikuussa 2025 täysi työnhakuvelvoite 4/kk 29%, alennettu 1–3/kk 40%, ei velvoitetta 32% työttömistä työnhakijoista. (Kivipelto ym. 2025)

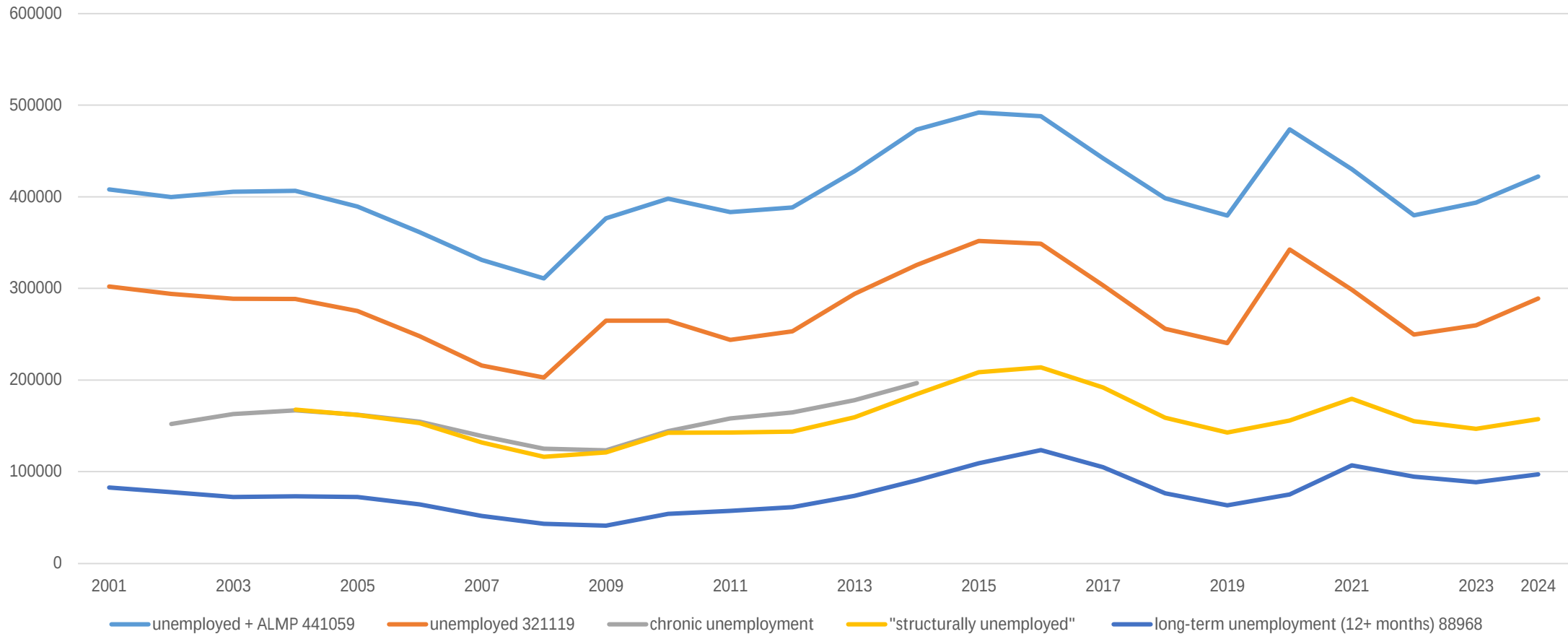
Rakenteellisen työttömyyden syinä kannustinloukut tai kohtaanto-ongelma

- *Työttömyys on suurelta osalta rakenteellista* = ei poistu työvoiman kysynnän kasvun oloissakaan, koska sen on instituutioiden tai talouden rakenteellinen ominaispiirre. Laajaa työttömyyttä ja työvoimapulaa esiintyy enenevästi yhtä aikaa.
- *Kannustinloukussa* on nykyisin paljon vähemmän väkeä kuin ennen. OECD 2020: 4%:lla ”limited incentives to work” oli keskeinen työn ulkopuolella olon syy. Yhteys kannusteiden ja työllistymisen välillä ei ole erityisen vahva. (Pehkonen ym. 2018, 59) Sanktiot eivät lisää vaikeasti työllistyvien työllistymistä vaan köyhyyttä.
- *Kohtaanto-ongelma* = työvoiman tarjonta ei ominaisuuksiltaan vastaa kysyntää, jolloin suuri osa jää pitkäaikaisesti työttömäksi kynnyspalkkojen ja sosiaaliturvan tasosta riippumatta. Työvoiman kysynnän rakenne muuttuu nopeammin kuin tarjonta voi muuttua! Kohtaanto heikentyi merkittävästi 2009-2016. Työttömyysaste vaihtelee dramaattisesti koulutustason mukaan. *Alueellisen liikkuvuuden puute ei ole ensisijainen ongelma* Suomen työmarkkinoilla. (Pehkonen ym. 2018; Huovari ym. 2020)

Sosiaaliturvajärjestelmä tuottaa rakenteellista työttömyyttä, kun perusturva on helpompi saada työttömyyden kuin terveysongelmien perusteella

- Merkittävä osa vaikeasti työllistyvistä työnhakijoista tarvitsisi *työkuntoa parantavia palveluja ensiksi tai ennen kaikkea*. Ongelma on tiedostettu jo pitkään, mutta sen laajuus ei ole kovin hyvin tiedossa, ja vain osa on tunnistettu palvelujärjestelmässä (Oivo & Kerätär 2018).
- Nykyinen sosiaaliturvajärjestelmä johtaa siihen, että työttömyysedulla on runsaasti työkyvyttömiä. Työttömien eläkehakemuksista valtaosa hylätään. 2010 hylkäävän eläkepääätöksen saaneista 70% sai seuraavan 4 v aikana työttömyysetuutta (Perhoniemi ym. 2018).
- Nykyisen monialaisen ja monitoimijaisen kuntoutusjärjestelmän ongelmat ovat erityisesti vastuunjaon, yhteistyön ja koordinoinnin järjestämisessä

Työttömien ja vaikeasti työllistyvien määrä Suomessa eri mittareiden mukaan 2000-2024 (Työvoimatilasto)

Voiko palveluiden vaikuttavuutta merkittävästi parantaa?

Nordic Council 2025: Effective instruments...

- allow flexibility in design of programmes and reward long-term results
- are holistic and comprehensive addressing also social and health-related barriers
- are built on trust and a good relationship between the individual and the caseworker
- include some form of labour market training
- are build on solid skills and social match between the individual and the employer
- require close contact between caseworker and employer

Resurssit eivät riitä vaikuttavien palvelujen kattavaan tarjontaan, ja parhaiden palvelujenkin jälkeen vain pienehkö vähemmistö työllistyy vakaasti.

Nykyinen vaikuttavuustutkimus ei tue monialaisten pitkien palvelupolkujen vaikuttavuuden ja kohdistamisen parantamista. Tarvittaisiin rekisteriaineistoon yhdistettävää säännöllisesti toistettavaa mittaria, joka tunnistaisi edistysaskeleet polulla, ja kohderyhmittäisiä erilaisia palvelupolkuja kokonaisuuksina tunnistavia ja vertailevia arviointeja. (Aho 2025) Lisää arviointiresursseja ja –osaamista, myös paikallistasolle!

Voiko palveluiden vaikuttavuutta merkittävästi parantaa? (2)

- Työllisyyteen vaikuttavat monet tekijät olennaisemmin kuin palvelut - joiden merkitys korostuu, kun työvoimapulaa ja työttömyyttä esiintyy yhtä aikaa.
- Positiivinen työllisyysvaikutus = palveluun x osallistuneet työllistyvät keskimäärin nopeammin kuin keskimääräiseen "normaalipalveluun" osallistuneet. Vaikuttavuus paranisi, jos x kohdistettaisiin harvempiin, mutta osuvammin, jolloin lähinnä vain ne osallistuisivat, joiden työllistymistä x edistää. Ei voida mitata mitä työllisyyteen vaikuttaisi, jos aktivointipolitiikkaa ei lainkaan olisi.
- IPS on vaikuttava, mutta edellyttää runsaasti resursseja – liian Kallis, joko vesitetään tai tarjolla harvoille? Työllisyysasteen nostaminen ei ole kustannusvaikuttavaa, jos pitkäaikaistyöttömän työllistyminen edellyttää usean korkeakoulutuetun asiantuntijan toteuttaman monivuotisen palveluprosessin.
- Vaikuttavuutta *yksilötasolla* voisi parantaa satsaamalla osuvaan kohdentamiseen, mutta *työllisyysastetta* tuskin voi usealla %-yksiköllä nostaa palveluja parantamalla.

“Välityömarkkinat” ja “aktiivinen sosiaalipolitiikka”?

- Taannoin ”välityömarkkinoiden kehittämisessä” uutta oli ”aktiiviselle sosiaalipolitiikalle” julkilausuttu rooli: työllistämistavoitteen ensisijaisuudesta huolimatta ”joidenkin työnhakijoiden tilanteessa *välityömarkkinat olisivat todennäköisesti kuitenkin pysyväisluonteinen tapa työskennellä*”. Sittemmin tämä ajatus on väistynyt ”aktiivimallien” tieltä. (Väyliä työhön 2006, 30; Kataisen hallituksen ohjelma; Filatov 2013)
- 1980-luvulla ”kansalaispalkan” piti johtaa vapauden valtakuntaan, nyt perustuloa esitetään koska se edistää satunnaista / osa-aikaista / matalapalkkaista ansiotyötä vähentämällä pienituloisten kannustinloukkuja. Vaihtoehtona on esitetty ”osallistumistuloa” (esim. Hiilamo 2022) eli oikeutta perusturvaan, jos osallistuu yhteiskunnallisesti hyödylliseen toimintaan.
- Perustuslaki säättää oikeuden perustoimeentuloon, mutta ehdollisesti: työkykyiseltä edellytetään ”päätoimista” pyrkimystä työllistyä tai edistää työllistyvyyttään. Hyvinvointivaltio ei voi uusintaa väestöään kuin työvoimana tai –reservinä?

Aktivointipolitiikan tulevaisuus Suomessa?

- Tulee osallistua työnhakuhaastatteluihin ja suunnitelmien laatimiseen sekä aktiivisesti hakea työtä. Tukitoimiin osallistumisvelvoite ei ole kaavamainen ja kohdistuu lähinnä pitkäaikaistyöttömiin. Joillekin palveluille on enemmän tarvetta kuin resursseja. Kaavamaista prosessiohjausta on kritisoitu, mutta sen tulevaisuus on auki. Työnhakuvelvoitteen joustavoittaminen on hallitusohjelmassa.
- Jos ”palveluilla ei ole positiivisia kustannushyötyjä, palvelun järjestäjän tulisi jatkossa kriittisesti tarkastella palvelun sisältöä ja toteutustapaa”. (Alasalmi ym. 2022, 83) Kuntouttava työtoiminta aiotaan uudistaa. Palvelujen sosiaalipoliittisia vaikutuksia osallistuneiden hyvinvointiin ja myöhempään palvelutarpeeseen ei ole systemaattisesti tutkittu!
- Kannustavan rahoitusmallin myötä on odotettavissa, että palvelujen kohdistaminen vaikeimmin työllistyviin vähenee ja palvelutarjonnan alueellinen vaihtelu lisääntyy. Aktivointiaste on selvästi laskenut 2025.
- Työllistämisen ”kuntalisä”: niukkojen resurssien oloissa kuntien innovatiivisuus suuntautuu ”sakkomaksujen” välttämiseen?

Aktivointipolitiikan tulevaisuus Tanskassa?

- Tanskassa ”kannustavan kustannustenjakomallin” pelättiin johtavan ”aktivointivalmiiden” palvelujen vähenemiseen, mutta näin ei käynyt, kun tehokas prosessiohjaus sovelsi samaa aktivointinormia kaikkiin. Nyt tästä halutaan luopua: kunnat saavat tehdä olennaisesti vähenevillä resursseilla mitä keksivät ja kohdistaa palvelut kuten parhaaksi näkevät. Kaavamainen aktivointi vähenee – kukaan ei vielä tiedä millainen jatkuu?
- Tanskassa työmarkkinavalmiiden aktivoinnista ei luovuta, ja myös muiden ryhmien palvelujen lähtökohtana säilyy työllistymistavoite – ei kuitenkaan laaja tukitoimiin osallistumisen velvoite. Palveluja / kustannuksia aiotaan vähentää 25%.
- Kuitenkin kustannustenjakomalli ja palvelutoimijoiden tuloksellisuuden vertailu kannustavat edelleenkin edistämään sosiaaliturvan saajien työllistymistä.
- Esillä on ajatus, että etulinjan ”työllisyysosaamisen” vahvistaminen (DKK 100 Mio) olisi vaihtoehto prosessiohjaukselle!

“Suhteellisen liikaväestön ongelma”?

- Poliittisen taloustieteen klassikot puhuivat suhteellisesta liikaväestöstä. Nykyään sitä sanotaan kohtaanto-ongelmaksi.
- Hyvinvointivaltion kestävyys katoaa edellyttävän hyvin korkeata työllisyysastetta – muutoin ei kyetä rahoittamaan sosiaaliturvan ja palvelujen kasvavia kustannuksia, kun väestö ikääntyy ja huoltosuhde heikkenee.
- Erityisesti pohjoismaissa, joissa on perinteisesti haluttu suojata väestö markkinoiden riskeiltä (decommodification), on satsattu paljon työvoimareservien mobilisoimiseksi työmarkkinoille – myös niiden, joiden työkyky on alentunut. Jotta kattava sosiaaliturva voidaan rahoittaa, on pyrittävä vähentämään niiden määrää, jotka sitä tarvitsevat? Maailmanennätys ”dekommodifikaatiossa” edellyttää ennätystä myös työllisyysasteessa?
- Voiko löytää palvelumalleja, joilla olisi hyväksyttävä yhteiskunnallisten kustannushyötyjen tase, ja kohdistaa niukat resurssit nykyistä osuvammin siten, että saadaan tavoiteltuja vaikutuksia?

Aho S: Työvoimapalvelujen vaikuttavuustiedon hyödyntäminen poliittisissa ohjelmissa. Teoksessa Pekkola S, Leponiemi U & Heikkilä M (toim.): Vaikuttavuuden monet kasvot, 107-128. Vastapaino 2025. DOI:10.58181/VP9789523972100

Alasalmi J, Busk H, Holappa V, Oosi, O & Raukola A; Aktiivisen työvoimapolitiikan kustannusvaikuttavuus. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2/2022

Amilon, A., Holt, H., Houlberg, K., Jensen, J.K., Jonsen, E.H., Kleif, H.B., Mikkelsen C.H. & Topholm, E.H. (2022) Jobcentrenes beskaeftigelsesindsats. VIVE

Anbefalinger til fremtidens beskaeftigelsesindsats. Beskaeftigelseministerium 2024.

Filatov T: Selvitystyö välityömarkkinoiden mahdollisuuksista tukea vaikeasti työllistyvien työelämään osallistumista ja työmarkkinoille pääsyä. TEM raportteja 7/2013

Hiilamo H 2022; Participation Income. An Alternative to Basic Income for Poverty Reduction in the Digital Age. Edgar Elwar.Publishing.

Huovari J, Vihinen H, Kotavaara O & Härmälä V (2020) Alueellinen liikkuvuus tehostaa työmarkkinoita – kohtaanto-ongelmaa se ei ratkaise. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan Policy Brief 6/2020

Juvonen-Posti P, Saikku P & Turunen J. (toim): Elinikäistä osallistumista vai elämää työ edellä? Työikäisten monialaisten palveluiden yhteensovittaminen ja vaikuttavuuden arviointi -loppuraportti. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:40

Kivipelto M, Blogren S, Saikku P, Elovainio M: Näkökulmia työttömien työkyvyttömyyteen : työnhakuvelvoitteettomuus, palvelutarpeet ja tarpeenmukaiset palvelut. THL: Tutkimuksesta tiiviisti 33/2025

Nordic Council 2025: Increasing employment among vulnerable groups. Summary of insights and recommendations for the Nordic Countries.

<https://pub.norden.org/temanord2025-533>

OECD: Faces of Joblessness in Finland. A People-centered Perspective on Employment Barriers and Policies. www.oecd.org/els/soc/faces-of-joblessness.htm 2020

Oivo T & Kerätär R: Osatyökykyisten reitit työllisyyteen - etuudet, palvelut, tukitoimet. Selvityshenkilöiden raportti. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön raportteja ja muistioita 43/2018

Pehkonen J, Huuskonen J & Tornberg K: Kohtaanto työmarkkinoilla – havaintoja ja politiikkajohtopäätöksiä. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 15/2018

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma. Hallituksen julkaisusarja 1/2011

Perhoniemi R, Blomgren J & Laaksonen M Mitä hylkäävän työkyvyttömyyseläke- päätöksen jälkeen? Työttömyys-, sairauspäiväraha- ja kuntoutusrahaetuudet sekä uudet eläkepäättökset neljän vuoden seurannassa. Yhteiskuntapolitiikka 83:2 (2018) , 117-131.

Väyliä työhön. Työhallinnon julkaisu 361. 2006

Kiitos!

**KIITOS
OSALLISTUMISESTA!**